

Ludzie to nasz największy kapitał

PCG Academia to jedna z najszybciej rozwijających się spółek, na polskim rynku rozwiązań IT dla uczelni. W ciągu ostatnich kilku lat firma rozwinęła portfolio 20 nowoczesnych systemów informatycznych, a z jej usług korzystają wiodące polskie uczelnie, na czele z Uniwersytetem Jagiellońskim, Uniwersytetem Warszawskim i Akademią Leona Koźmińskiego. O aktualnej sytuacji na rynku IT dla uczelni oraz o szansach i wyzwaniach, jakie niesie ze sobą cyfryzacja szkół, rozmawiamy z Łukaszem Nowakiem, wiceprezesem zarządu odpowiedzialnym za strategię i rozwój PCG Academii.

PCG Academia należy do międzynarodowej grupy kapitałowej. W jaki sposób firma PCG trafiła do Polski i czym aktualnie się zajmuje?

PCG Academia to integralna część Public Consulting Group – amerykańskiej firmy doradczej założonej w 1986 roku przez Williama Mosakowskiego. PCG specjalizuje się w usługach consultingowych i informatycznych dla instytucji z sektora publicznego w obszarze edukacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej. W USA osiągnęliśmy spory sukces – pracujemy z największymi sieciami szkół, takimi jak Boston Public Schools, Miami Dade czy Los Angeles Unified School District, a swoje przedstawicielstwa mamy we wszystkich 50 stanach Ameryki Północnej i w kilku prowincjach w Kanadzie.

W Polsce jesteśmy obecni od 2010 roku, ale pierwszej poważnej inwestycji dokonaliśmy w 2015 roku, kiedy to przejęliśmy udziały dwóch spółek informatycznych z sektora edukacyjnego. Jedną z nich była firma LIBRUS z Katowic, lider na rynku usług informatycznych dla oświaty. Drugą spółką była Partners in Progress z Rzeszowa, którą w 2017 roku przekształciliśmy w PCG Academia. Dziś te dwa podmioty z grupy kapitałowej PCG obsługują szkoły na wszystkich poziomach edukacji w Polsce i robią to z dużymi sukcesami.

Jak rozumiem, mija zatem sześć lat, odkąd PCG zaangażowało się po raz pierwszy w sektor szkolnictwa wyższego w Polsce. Co przez ten czas zmieniło się w PCG Academia?

Praktycznie wszystko. Gdy w 2015 roku przejmowaliśmy Partners in Progress, firma była spółką kapitałową typu spin-off działającą przy uczelni. Zatrudniała niecałe 50 osób, w portfolio miała jeden produkt (system dziekanatowy) i świadczyła usługi dla kilkunastu uczelni. Dziś w PCG Academia zatrudniamy ponad sto osób, w naszym portfolio mamy przeszło 20 nowoczesnych produktów i usług, a współpracuje z nami kilkadziesiąt uczelni ze ścisłej czołówki rankingu „Perspektyw”.

Wszystko to nie byłoby możliwe, gdyby nie zespół, jaki udało się nam skompletować w PCG. Usługi IT dla uczelni to bardzo niszowa i wysoko specjalistyczna branża, a w PCG Academia mamy na pokładzie osoby, które mają w niej po kilkanaście lat doświadczenia. Ludzie to zdecydowanie nasz największy kapitał. To właśnie dzięki naszym pracownikom możliwy był rozwój i poszerzenie oferty produktowej PCG, a stąd był już tylko krok do nawiązania współpracy z wiodącymi szkołami z całego kraju.

Tak dynamiczny rozwój portfolio produktowego to nie lada wyczyn. W jaki sposób udało się tego dokonać w tak krótkim czasie?

Rozwój portfolio PCG Academia nie byłby możliwy bez ścisłej współpracy z naszymi partnerami z kraju i zagranicy. Od samego początku naszej obecności w Polsce postrzegaliśmy rolę PCG nie tylko jako producenta oprogramowania, ale przede wszystkim jako integratora nowoczesnych technologii dla uczelni. Działając w tym duchu na przestrzeni ostatnich kilku lat, zawarliśmy szereg umów partnerskich, w ramach których odpowiadamy za sprzedaż, wdrożenia i utrzymanie systemów IT, dostarczanych przez zewnętrznych producentów.

Aktualnie do najważniejszych partnerów produktowych PCG Academia należą amerykańskie firmy Blackboard i Open LMS (dwaj wiodący producenci platform e-learningowych), norweska firma INSPERA (producent platformy do elektronicznego egzaminowania studentów) oraz od niedawna WEBCON – polska firma dostarczająca system do elektronicznego obiegu dokumentów i automatyzacji procesów na uczelniach. Oczywiście lista naszych partnerów nie jest i nigdy nie będzie zamknięta. Jak długo na międzynarodowych rynkach edukacyjnych będą pojawiały się innowacyjne i wartościowe usługi IT, tak długo będziemy chcieli je identyfikować i dostarczać „na tacy” do polskich szkół wyższych.

Takie podejście nie wyklucza rozwoju własnych rozwiązań. Jesteśmy autorem jednego z najpopularniejszych w Polsce sys-

temów dziekanatowych, wykorzystywanych przez przeszło 30 uczelni (ok. 220 tysięcy studentów), a nasz nowy system do zarządzania nauką, Scienceloud, działa w wiodących uczelniach badawczych i instytutach naukowych w całym kraju.

Które rozwiązania PCG Academia cieszą się obecnie największym zainteresowaniem ze strony uczelni i dlaczego? Na które produkty PCG spodziewacie się największego zapotrzebowania w nadchodzącej przyszłości?

Rynek szkolnictwa wyższego cechuje duża sezonowość. Jest ona ściśle związana z dostępnością środków unijnych, które od lat stanowią główne źródło finansowania inwestycji w IT na uczelniach. Duże znaczenie mają też zmiany legislacyjne wprowadzane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dla przykładu, w ostatnich dwóch latach uczelnie żyły przede wszystkim kwestiami związanymi z ewaluacją działalności naukowej. W odpowiedzi na bardzo konkretne zapotrzebowanie dotyczące ewidencji i analizy danych naukowych narodził się Scienceloud – nasz system do zarządzania nauką, z którego korzystają m.in. dwie największe uczelnie badawcze w Polsce: Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Warszawski.

Z kolei pandemia koronawirusa i związane z nią lockdowny skierowały uczelnie w stronę produktów związanych z kształceniem na odległość. Szczególną aktywnością w tym zakresie wykazywały się topowe uczelnie niepubliczne: Akademia Leona Koźmińskiego czy Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej, które za sprawą naszego systemu INSPERA przeniosły całość procesów związanych z egzaminowaniem studentów do Internetu.

Jeżeli chodzi o najbliższą możliwą do przewidzenia przyszłość, to spodziewamy się skokowego wzrostu zainteresowania platformami do elektronicznego obiegu dokumentów (EOD), takich jak oferowany przez nas WEBCON BPS. Potrzeba automatyzacji procesów na uczelniach występowała oczywiście już przed pandemią, jednak ogólnokrajowy lockdown zdecydowanie przyspieszył starania uczelni o pozyskanie systemów klasy EOD. W dzisiejszej rzeczywistości student czy dydaktyk muszą mieć możliwość załatwiania spraw administracyjnych bez konieczności fizycznej obecności na uczelni – to za kilka lat będzie standard, ale dziś jest zupełnie nieoczywiste.

Za nami już dwie duże perspektywy finansowania z Unii Europejskiej, w których sporo środków przeznaczono na infrastrukturę i systemy IT. Czy rynek usług informatycznych dla edukacji wyższej jest już wysycyony? Jak ocenia pan obecny stan informatyzacji szkół wyższych w Polsce?

Powiedziałbym, że za nami pierwszy udany etap procesu cyfryzacji polskich szkół wyższych. Zdecydowana większość uczelni wyposażona jest już w podstawowe narzędzia informatyczne, takie jak systemy dziekanatowe czy finansowo-księgowo. Te rozwiązania nie budują jednak przewagi konkurencyjnej uczelni – nie słyszałem, aby jakikolwiek student zapisał się na studia ze względu na posiadany przez uczelnię system dziekanatowy czy system ERP. Rozwiązania dziedzinowe zapewniają szkołom wyższym przede wszystkim sprawne funkcjonowanie i pozwalają wprowadzić sprawozdawczość do systemów ministerialnych, takich jak POL-on czy PBN.

Nie można zapominać, że wszystkie wdrożone systemy trzeba będzie teraz utrzymać i to niezależnie od modelu, w jakim zostały dostarczone do uczelni. Systemy wdrażane i utrzymywane samodzielnie, takie jak Moodle czy USOS, wymagają zatrudnienia przez uczelnie od kilku do kilkunastu osób, a pojedynczy etat programisty w Warszawie czy w Krakowie to obecnie kilkanaście tysięcy złotych brutto. Wykorzystanie systemów oferowanych komercyjnie również związane

Łukasz Nowak jest entuzjastą nowoczesnych technologii edukacyjnych, od 13 lat związanym z amerykańską firmą doradcą Public Consulting Group. W latach 2008-2010 pracował w centrali firmy w Bostonie, realizując projekty doradcze i technologiczne na zlecenie amerykańskich jednostek administracji stanowej i samorządowej. W 2010 roku odpowiedzialny za wprowadzenie PCG na polski rynek. W latach 2014-2015 zaangażowany w przejęcie dwóch spółek kapitałowych, działających na polskim rynku edukacyjnym. Od 2015 roku pełni rolę wiceprezesa Zarządu w PCG Academia, odpowiadając za strategię i rozwój firmy na polskim rynku szkolnictwa wyższego. Studiował m.in. w Clark University pod Bostonem (Business Communication), w Szkole Głównej Handlowej (zarządzanie IT), na Uniwersytecie Łódzkim (zarządzanie oświatą) oraz w Akademii Leona Koźmińskiego (zarządzanie sprzedażą). Posiada certyfikacje Project Management Professional (PMP) oraz Agile Certified Practitioner (PMI-ACP) nadawane przez międzynarodowy Instytut Zarządzania PMI.

jest ze stałymi opłatami serwisowymi lub subskrypcyjnymi dla uczelni.

Decydenci, zarówno na poziomie instytucji finansujących szkolnictwo wyższe w Polsce, jak i władze poszczególnych uczelni, powinni rozumieć, że IT już zawsze będzie znaczącą pozycją w ich planach finansowych. Brak inwestycji w rozwój i utrzymanie systemów informatycznych na uczelniach może spowodować paraliż poszczególnych procesów oraz dalsze zwiększanie dystansu pomiędzy uczelniami z Polski a doskonale z informatyzowaną światową czołówką szkół wyższych.

Powiedział pan, że systemy dziedzinowe nie budują przewagi konkurencyjnej uczelni. Gdzie zatem szukać wartości w inwestycjach w systemy informatyczne?

To oczywiście zależy od rodzaju uczelni, jej aktualnej pozycji na rynku oraz od tego, co ta uczelnia chce osiągnąć. Podam dwa przykłady. Kilka wiodących uczelni niepublicznych, które zdecydowaną większość przychodów czerpią z czesnego, wdraża

Na zdjęciu członkowie zespołu zarządzającego PCG Academia. Od lewej: Tomasz Buczak, Dyrektor ds. Technologii, odpowiedzialny za rozwój oprogramowania i strategię chmurową oraz Mateusz Adamiak, Dyrektor Operacyjny, odpowiedzialny za nadzór nad realizacją projektów IT i obsługę klientów.

obecnie systemy klasy CRM (z ang. Customer Relationship Management). Dzięki tego typu rozwiązaniom szkoła może między innymi monitorować ścieżkę kandydata na studia – od jego pierwszego kontaktu z uczelnią (np. za pomocą strony internetowej uczelni), aż po finalną rejestrację w systemie rekrutacyjnym uczelni. W rezultacie uczelnie gromadzą niezwykle przydatne dane na temat efektywności działań marketingowych i po pewnym czasie są w stanie bardzo precyzyjnie określić, które z nich przynoszą najlepsze rezultaty. To z kolei przekłada się na bardziej racjonalne wykorzystanie budżetu marketingowego w kolejnej rekrutacji i potencjalnie wyższy poziom naboru na studia.

Inny przykład dotyczy procesu ewaluacji działalności naukowej. Jak wiemy, odpowiednie obsadzenie slotów publikacyjnych w poszczególnych dyscyplinach przekłada się na wynik ewaluacji, a ten z kolei może skutkować dodatkowymi środkami dla uczelni w ramach tzw. Inicjatywy Doskonałości. Z tego powodu wiele uczelni przygotowujących się do ewaluacji zdecydowało się skorzystać z naszego systemu Sciencecloud, który zapewnia stały i pełny wgląd w sytuację w poszczególnych dyscyplinach i pozwala nie tylko weryfikować te dane, ale również proaktywnie kształtować politykę publikacyjną uczelni.

W Polsce mocny akcent kładzie się na rozwiązania na licencjach open source oraz narzędzia wytwarzane przez uczelnie. Czy te inicjatywy są konkurencyjne, czy komplementarne w stosunku do działań prowadzonych przez PCG?

Rzeczywiście polskie uczelnie bardzo intensywnie wykorzystują oprogramowanie rozwijane samodzielnie lub na licencji open source. Z moich obserwacji wynika, że do top 3 tego typu rozwiązań w Polsce należą: system dziekanatowy USOS, platforma e-learningowa Moodle oraz repozytorium naukowe DSpace. Oferta produktowa PCG Academia od początku była budowana jako komplementarna w stosunku do tych rozwiązań. Oczywiście posiadamy własne, alternatywne systemy dziedzinowe, ale ich wdrożenie nie jest niezbędne, abyśmy mogli współpracować z daną uczelnią. Dla przykładu, mamy coraz więcej integracji pomiędzy rozwiązaniami PCG Academia a systemem dziekanatowym USOS. W oparciu o API USOS-a lub specjalnie przygotowane przez nas integratory wymieniamy się danymi i wspólnie obsługujemy uczelniane procesy. Takie integracje funkcjonują między innymi na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie – na styku USOS-a z naszą platformą e-learningową i systemem do zarządzania nauką, czy w Uniwersytecie

Marii Curie-Skłodowskiej, gdzie z USOS-em zintegrowaliśmy nasz system rekrutacji kandydatów na studia.

W obszarze kształcenia na odległość wszystkie nasze produkty są zaprojektowane w taki sposób, aby wymieniać dane z systemem Moodle. Mam tutaj na myśli m.in. system INSPERA do elektronicznego egzaminowania studentów, system Intelliboard do analizy danych pochodzących z platform e-learningowych czy choćby Blackboard Ally dbający o dostępność treści tworzonych na tego typu platformach. Oczywiście tam, gdzie – jak w przypadku Uniwersytetu Jagiellońskiego – jest determinacja do tego, aby wymienić Moodle na jedną z dwóch oferowanych przez nas platform e-learningowych: Blackboard Learn Ultra lub OpenLMS, jesteśmy gotowi taką migrację przeprowadzić.

Jeżeli chodzi o DSpace, to poszliśmy nawet o krok dalej i staliśmy się certyfikowanym dostawcą tego oprogramowania na polskim rynku edukacyjnym. Jako partner LYRASIS, amerykańskiego konsorcjum uczelni, które kieruje pracami nad rozwojem DSpace, jesteśmy dobrze przygotowani do prowadzenia projektów polegających na wdrażaniu lub aktualizacji tego typu repozytoriów.

Jakie są, pana zdaniem, aktualnie największe wyzwania dotyczące informatyzacji szkół wyższych w Polsce?

Jest ich kilka. Po pierwsze, uczelnie powinny traktować IT poważnie. Wiele toczących się aktualnie projektów informatycznych realizowanych jest w trybie ad hoc, tylko dlatego, że jest na to dostępne finansowanie, a nie dlatego, że wymaga ich strategia rozwoju uczelni. Osoby, które odpowiadają za informatyzację na uczelniach – dyrektorzy IT – często nie mają możliwości kształtowania strategii i budżetu uczelni. W tym obszarze dużo jest do zrobienia przez samych rektorów, którzy swoim autorytetem i zwiększonymi w ostatnim czasie kompetencjami zarządczymi mogą wyposażyć uczelnianych liderów IT w narzędzia i przywileje odpowiednie do tego, aby być skutecznym.

Po drugie, nieunikniona wydaje się migracja systemów utrzymywanych na szkolnych serwerach do chmury. Uczelniana infrastruktura IT coraz częściej nie wytrzymuje próby czasu, a to, jak pokazują liczne artykuły na portalu „Niebezpiecznik”, coraz częściej prowadzi do wycieku danych i narażania dobrego imienia uczelni na szwank. Nikt nie przekona mnie, że własnym sumptem będzie w stanie zapewnić skalowalność i bezpieczeństwo na poziomie porównywalnym do tego, które oferuje Jeff Bezos i jego Amazon Web Services czy Satya Nadella i Micro-

Prof. Łukasz Sułkowski pełni funkcję Prezesa Zarządu PCG Polska, spółki pełniącej nadzór nad PCG Academia oraz LIBRUS. Na zdjęciu prof. Ł. Sułkowski podczas inauguracji konferencji Liderzy Zarządzania Uczelnią LUMEN, organizowanej corocznie przez PCG Academia w Warszawie.

soft, biorąc pod uwagę miliardowe budżety, jakimi dysponują te firmy na badania i rozwój w obszarze technologii chmurowych.

Po trzecie, ważny jest dalszy rozwój. W Polsce mamy dość poważny problem z dostępnością uczelnianych witryn internetowych i platform e-learningowych, przez co wielu studentów ze specjalnymi potrzebami nie może uczestniczyć w procesie edukacyjnym na równych zasadach z innymi studentami. Ponadto polskie uczelnie rokrocznie tracą tysiące studentów (tzw. drop-outs) z powodu niedopasowania potencjału i zainteresowań studentów do realizowanego przez nich programu studiów – brakuje oprogramowania wspierającego doradztwo edukacyjne i retencję studentów. To tylko kilka realnych problemów, z jakimi aktualnie się borykamy. Tematy te powinny trafiać na agendę konferencji rektorskich czy senatów poszczególnych uczelni i być przedmiotem troski ze strony środowiska akademickiego.

Listopad to tradycyjnie miesiąc, w którym PCG Academia organizuje konferencję LUMEN – w tym roku po raz pierwszy przy udziale Times Higher Education. Czemu firma IT angażuje się w tego typu działania?

To prawda. LUMEN 2021 to już siódma edycja, obecnie chyba największej i najbardziej rozpoznawalnej konferencji dotyczącej zarządzania uczelniami w Polsce. Jesteśmy bardzo dumni z tego projektu. LUMEN powołaliśmy do życia z dwóch

powodów. Po pierwsze, jako firma pracująca od 35 lat w sektorze publicznym wiedzieliśmy, że aby móc świadczyć wysokiej jakości usługi, dobrze dopasowane dla polskich uczelni, musimy w pierwszej kolejności zrozumieć ich potrzeby. LUMEN jest dla nas prawdziwą skarbnicą wiedzy o tym, w jaki sposób myślą decydenci uczelni – co ich interesuje, co frustruje oraz co powoduje, że chcą wprowadzać zmiany w swoich organizacjach.

Po drugie, potrzebowaliśmy forum dzielenia się dobrymi praktykami pomiędzy uczelniami. Cóż z tego, że wypracujemy nawet najlepsze rozwiązanie z jednym uniwersytetem, skoro nikt inny o nim nie usłyszy? Dlatego nieodłącznym elementem LUMEN jest konkurs na najciekawsze i najbardziej innowacyjne projekty realizowane w polskich uczelniach, który uczelniane inicjatywy prezentuje „w pełnym świetle”. Stąd nazwa projektu.

Gdy w zeszłym roku, w naszej konferencji online udział wzięło 1200 osób, zrozumieliśmy, że LUMEN, aby dalej rosnąć, musi stać się wydarzeniem międzynarodowym. Partnerstwo PCG Academia z Times Higher Education jest jednym z działań, które podjęliśmy, aby poszerzyć zasięg LUMEN-ów i dostarczyć dodatkową wartość uczestnikom konferencji. Współpraca z Times Higher Education ma również na celu upowszechnienie wiedzy o międzynarodowych rankingach THE World University Rankings oraz THE Impact Rankings wśród polskich szkół wyższych.

lumen
LUMEN 2021 ONLINE

23 i 24 listopada 2021

VII KONFERENCJA

LUMEN 2021 ONLINE

VII edycja konferencji LUMEN odbędzie się 23 i 24 listopada 2021 r. w formule online.

Prof. Łukasz Sułkowski
Prezes PCG Polska,
Uniwersytet Jagielloński,
Społeczna Akademia Nauk

Prof. Jerzy Woźnicki,
Prezes Fundacji
Rektorów Polskich

Organizatorzy: PCG Academia, Times Higher Education, LIBRUS

Patronat Honorowy: Minister Edukacji i Nauki

Patronaty: KRAISP, Polska Komisja Innowacji, Polska Komisja Nauki i Innowacji Wyższego Szkolnictwa, FORUM